

Харченко І.І.

д. пед. наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових
дисциплін та українознавства,

Сумський національний аграрний університет

ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА В АСПЕКТІ ПІДГОТОВКИ СУЧАСНОГО ФАХІВЦЯ

Сучасна освітня політика нашої держави визначає найважливіші завдання вищої школи: підготовку компетентного, конкурентоспроможного фахівця, здатного реалізувати професійні завдання у складних економічних і соціокультурних умовах українського суспільства. Успішність професійної діяльності значною мірою залежить від того, наскільки індивідуальні психологічні якості фахівця відповідають вимогам професії, наскільки повно особистість сприймає традиції, норми і правила поведінки в певному професійному середовищі. Це дає підстави говорити про місце і значущість професійної культури, шляхи її формування як важливого чинника розвитку і становлення професійних якостей особистості.

Вивченню професійної культури майбутніх фахівців різних професій присвячені праці Г. Балла, М. Бойко, А. Видри, А. Вінеславської, Н. Волошко, Е. Клімова, А. Проскури та ін. Оскільки професійна культура майбутнього спеціаліста формується в процесі вивчення як спеціальних, так і загальних та соціально-гуманітарних дисциплін, то вона складається в результат цілісної підготовки студентів, розвитку їх зацікавленості і відповідальності за результат цієї діяльності.

Професійна культура особистості виступає основою для систематизації професійно важливих якостей фахівця, для створення ідеальних професійних моделей особистості, що має важливе теоретичне і практичне значення для культури праці і професійної діяльності. Теорія і практика як система знань, умінь і навичок є феноменом професійної культури, характеризує рівень особистісних якостей майбутнього фахівця. За визначенням, яке надає

культурологічний словник, професійна культура характеризує рівень і якість професійної діяльності, залежить від соціально-економічного стану суспільства і сумлінності в оволодінні певними знаннями, навичками конкретної професії та їх практичного використання. Професійна культура, крім необхідних знань, умінь і навичок, включає в себе певні особистісні якості, норми ставлення до різних складників професійної діяльності [3, с. 134]. Рівень сформованості професійно значущих якостей людини детермінує успіх її професійної діяльності. У процесі професійного розвитку відбувається оволодіння майбутнім фахівцем системою професійно важливих якостей, до якої входять «комунікативні, мотиваційні, характерологічні, рефлексивні, освітні, інтелектуальні, психофізіологічні якості» [2, с. 733].

Професійна культура майбутнього фахівця повинна формуватися завдяки цілеспрямованому педагогічному впливу на особистість через розкриття можливостей майбутнього фахівця, мотивів, професійно значущих якостей в процесі цілеспрямованої взаємодії на рівні «викладач-студент».

З огляду на це головним завданням ЗВО є створення організаційних і психолого-педагогічних умов для розвитку творчої особистості, тобто суб'єкта власного життя, здатного до самостійного вироблення позитивних ідей, гуманного ставлення до людей. Освітній простір в цілому повинен стати джерелом саморозвитку і безперервного самовдосконалення майбутнього фахівця, природним наслідком якого буде підвищення рівня його професійної культури.

Список літератури

1. Демченко Н. І. Психолого-педагогічні аспекти формування професійної культури сучасних фахівців технічного профілю. *Педагогіка і психологія*. № 3 (64). 2009. С. 66–73.
2. Енциклопедія освіти Акад. пед. наук; гол. ред. В. Г. Кремень. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
3. Капська А. Й. Соціальна робота: деякі аспекти роботи з дітьми та молоддю. Київ: УДЦССМ, 2001. 200 с.